

Boj proti fašizmu; je boj vsakega poštenega rodoljuba; vsakega delavca in delavke — pač vsakega brez izjeme na politično, narodno ali pa versko pripadnost!

CENA NAROČNINI:
Za Kanado in USA.
Za eno leto \$3.00
Za pol leta 1.75

Edinost

EDINOST

206 Adelaide St. W.
Toronto 1, Ont.

Entered as second class matter at
the Post Office Dept. Ottawa.

NEODVISNO GLASILO KANADSKIH SLOVENCEV

Vol. 2. No. 89. Price 5c. TORONTO, ONTARIO FRIDAY DEC. 1 1944. Price 5c. Let. 2. št. 89.

IZJAVA MARŠALA TITA O NOVI FEDERATIVNI JUGOSLAVIJI

MOSKVA SE STRINJA S SPORAZUMOM MARŠALA TITA IN ŠUBASIČA

London — Maršal Tito je v daljšem razgovoru z bolgarskim poročevalcem Stenjanom Bristofom med drugim glede bodoče notranje in zunanje politike nove Jugoslavije, omenil naslednje:

"Jugoslavija bo imela svojo federativno demokratsko vlado, katere bo dolžnost vporabiti vse moči za zblizanje in održavanje tesnih odnosov z sosednjimi državami in posebno Bolgarsko.

Bodoča Jugoslavija bo urejena na federativni osnovi in jo bodo tvorile šest federativnih enot in sicer, Slovenija, Hrvatska, Srbija, Bosna-Hercegovina, Macedonija in Črnogora. Federativne enote bodo pa imele svojo lastno nacionalno vlado, katere bo upravljala z njihovimi nacionalnimi posli. Na čelu federativne demokratične Jugoslavije, bo pa ena skupna vlada.

Notranja preureditev države bo izvedena po osvojenju iste in po zakonodajnem Svetu, za katerega poslanci bodo izvoljeni po narodu pri svobodnih volitvah.

Poglavitna smer nove Jugoslavije je da dodal maršal Tito, ekonomski in kulturni

OGROMNE SOVRAŽNE IZGUBE NA ZAPADU

Pariz — Zavezniška armada je prebila sovražno črto ob Cologne in Dusseldorf. Ljute bitke so v teku na 25 milj dolgi prodorni črti se glasi poročilo iz glavnega stana zavezniške armade.

Ameriška prva in deveta armada ste izvedli bliskovit napad in se poslužili z tanki, topništvo in tudi ognjenimi metali proti sovražni-kovih položajev na tem kraju bojne črte. Ta bliskoviti napad motoriziranih oddelkov ameriških čet, je prisilil sovražne sile na umik.

Kakor razvidno iz celotnega položaja na zapadni fronti, nacistične izgube dosejajo veliko število pobitih vojakov in tudi zaplenjeno vojno opremo. Nacistično poročilo med drugim omenja, da je pripravna 100 tisoč armada, najboljših nacističnih čet, da vdari proti zavezniški armadi. Znano pa je, da nacistične izgube pobitih, ranjenih in vjetih vojakov znašajo v zadnjih par tednih nad 100 tisoč in nacistična napoved je komaj nadomestitev izgub na zapadni fronti.

Hitlerjev agent v Argentini

London — Moskovski radio naznanja, da je nemški finančni izvedenec prispel iz Nemčije v Buenos Aires, kot svetovalec finančnemu ministru Argentine, Cesar Ameghino.

To vest podaja na podlagi izjava časopisa "Espeja Diario" in pravi, da je George Mainz eden uradno zaposlenih Hitlerjevih agentov, kateri je ob enem prenesel nemško državni fond iz Španije v Argentino.

Isti časopis, kateri izhaja v Montevideo je priobčil seznam Hitlerjevih agentov, kateri so prispeli v Argentino kot svetovalci za industrijsko proizvodnjo.

razvoj zemlje ter ojačitev bratstva in edinstva, katero naj omogoči progres v vsakem pogledu in njeno moč v zunanjih zadevah. Tesno sodelovanje in prijateljski odnosi s zunanji državami, je garancija proti razlikam, da se nikdar več ne pojavijo na Balkanu.

Uslovi za tako sodelovanje in prijateljstvo so že ustvarjeni. Stari proti-narodni režimi, ki so bili glavna ograja proti bratstvu balkanskih narodov, so odstranjeni in nadomeščeni z resničnimi narodnimi predstavniki.

Bolgarski premier Kimon Georgieff je istočasno podal izjavo svoje vlade rekoč, da Bolgarska v tem pogledu ne bo postavljala kakšnih težkoč glede dobrih in bratskih odnosov z novo Jugoslavijo, namreč narod je pripravljeno podpirati tesno sodelovanje in prijateljstvo vseh Južnih Slovanov in njihovih sosedih.

VOJNE KRIMINALCE HOČEMO VNIČITI

Moskva — Ilija Ehreburg znan sovjetski pisatelj v odgovoru glede kazni za nemške vojne kriminalce odgovarja naslednje:

"Misija Rdeče Armade v Evropi je osvobodjenje zaslužjenih narodov in ne okupiranje tujega ozemlja.

Poljaki in tudi cel svet ve, je pripomnil sovjetski pisatelj, da mi prodiramo na zapad z namenom osvoboditi zaslužnjene narode.

Mi gremo v Berlin, ne zato, da bi dali Hitlerju pokojnino ali pa da bomo na njegovo mesto postavili nekega generala. Mi smo trdno sklenili dogotoviti činkovito delo in ob pravem času.

Naš namen ni fizično uničiti Nemčijo. Nismo požrešni! Mi hočemo vničiti fašistične kriminalce. Drugi bodo lahko odplačevali odškodnino teh kriminalcev v kooperaciji in z poštenim delom. Otroci imajo pravico v novem svetu. Oni niso odgovorni za grehe svojih staršev, toda mi jih ne bomo vzgajali kakor volkove in z tem hočemo odstraniti bodoče vojne.

Mi bomo ozdravili Nemčijo, ne z vitamini in zdravili, ampak s zdravniki!

VOJAKI PRIPRAVLJENI ZA EVROPO

Ottawa — Napram poročilu vojaških krogov iz Ottawa, je znanjeno, da je nekoliko vojaških enot po večini pehotni polki pripravni da odpotujejo v Evropo za ojačitev kanadskih oddelkov v Franciji in Italiji. Med tem značilno je, da se je prišlo glasilo dobrovoljno za vojaško službo onostran Atlantika večje število vojakov francoskega porekla, na podlagi česa je reakcija podžigala žgočo kampanjo, češ da Quebec provincija ne prispeva enakega deleža z ostalimi provincijami in vojnih zadevah Kanade.

Ne manj značilno je, da je omenjena kampanja precej poražena tako v poslanski zbornici, kakor tudi med javnim mnenjem, katero je spoznalo prevaro reakcionarnih krogov. Kolonel Ralston, bivši vojni minister je naslovil poziv za podpiranje vlade premiera Kinga, kajti odvrtna reakcionarna kampanja je pokazala odvrtno delo pete kolone.

Rdeča Armada se približuje Avstriji

NAD 330 MEST IN VASI OSVOBJENO V MADŽARSKI NA ENO IN DRUGO STRAN DONAVE.

Moskva — Zmagoslavni oddelki Rdeče Armade napredujejo z bliskovito ofenzivo v južni Madžarski in so prebili sovražno črto na več krajih približujoč se Blatnemu jezeru, zgodovinskih vrat invazije pred Avstrijo. Prodirajoč ob Donavi so okupirali važno trdnjavo

Nezadovoljstvo naroda v Belgiji

Bruselj — Nezadovoljstvo naroda v Belgiji se izraža v številnih demonstracijah in vseh večjih mestih proti vladi premiera Hubert Pierlota. Narod zahteva resignacijo njegove vlade in formiranje demokratične vlade, katera bo delala za narodne interese. Ogorčenost naroda je tem večja, kajti vlada premiera Pierlota, ni izvedla dovolj močne ukrepe proti fašističnim elementom.

V Bruselju in drugih večjih mestih so se vršile velike demonstracije in je prišlo do večjih izgredov v prestolnici, katere so povzročili fašistični provokatorji. V izgredu štiri osebe so ubite in 38 ranjenih.

Proti demonstrantom je poklicana policija in oborožena garda, toda nezadovoljstvo narašča po celi državi. Kakšne ukrepe povzame vlada Pierlota ali poda ostavko ali pa diktorske mere, zaenkrat ni mogoče ugotoviti. Poglavitno med tem je dejstvo, da narod zahteva njegovo resignacijo in formiranje nove demokratične vlade.

Pecs, 108 milj južno Budimpešte na 93 milj široki bojni črti, spojeni z Narodno osvobodilno armado ob Dravi v Jugoslaviji.

Posebno poročilo iz Moskve med drugim omenja naglico napredovanja sovjetskih čet, katere so dosepele komaj nekaj 100 milj od avstrijske meje z severne in južne strani Budimpešte, Maršal Stalin pa je naznanil spojitev čet maršala Feodor I. Tolbukhin in Narodno osvobodilne armade pod poveljstvom general poročnika Kostanas.

Sovjetske udarne čete, ki so izvedle napad in zavzele trdnjavo Pecs v južni Madžarski, so istočasno z uspehom odbile sovražni proti napad nacističnih in madžarskih sil prizadevajoč z tem zaustaviti napredovanje sovjetskih udarnih čet proti avstrijski meji z ene in druge strani ob Jugoslaviji.

Poraz nacističnih sil v južni Madžarski posebno ob Blatnem jezeru vojni posmatralci napovedujejo, da je z tem odprta pot proti Dunaju, prestolnici Avstrije z južne in severne strani.

TITOV VOJAKI OKUPIRALI KRALJEVO

London — Narodno-osvobodilna armada je okupirala važnejšo utrdbo Kraljevo ob reki Ibar, 65 milj južno od Beograda in napreduje v smeri proti Čačku, 18 milj odaljeno mesto na severozapadni strani, je naznanjeno v posebnem poročilu Narodno-osvobodilne armade.

ljutih bitkah v vzhodni Prusiji, toda neomenja večjih sprememb na tem kraju bojne črte, kakor tudi ne v Slovaški. Med tem pričakuje se udarni napad čet maršala Tolbukhin in maršala Rodin Y. Malinovski že na vratih madžarske prestolice, Budimpešto.

IZJAVA NIKOLAJ VUKŠE

Toronto — Nikolaj Vukša, politični komisar na parniku "Senga", kateri se je mudil zadnjega tedna tukaj v Toronto, namreč istočasno, ko nas je obiskal Dušan Ivancić, začasn politični komisar in častnik na parniku "Timok", je ob tej priliki izjavil, ko je prispel v London, je v soglasju z Vojno Misijo N. O. V. izročil 11 zavojev na drugi parnik, kateri je odplovil proti Jadranskemu morju in kateri jih bo izročil našemu narodu.

Nadalje je izjavil, da pride v najkrajšem času predstavnik Osvobodilnega gibanja v Združene države in Kanado, kateri nas bo seznanil v podrobnosti o trpljenju in junaštvu narodov Jugoslavije. Dolžnost je vsakega rodoljuba ne glede kje se nahaja in z čem peča, da pomaga našemu narodu v njegovi naporni borbi za narodno osvobodjenje. Zima je na pragu in ne dovolite, da bi jo majhni otroci in naši hrabri borci preživljali gladni, goli in bos. Pomagajte z čem morete, je dejal Nikolaj Vukša.

Rdeči Križ Federativne Jugoslavije prosi za pomoč

PISMO, KI GA JE NASLOVIL GLAVNEMU ODBORU SVETA KANADSKIH JUŽNIH SLOVANOV.

V imenu glavnega odbora društva rdečega Križa Federativne Jugoslavije obračamo se na vas z prošnjo za pomoč našemu trpečemu narodu, kateri že tri leta neustrašno vodi junaško borbo proti mrzkemu fašizmu.

Naš narod je v tej neusmiljeni borbi na življenje in smrt dal nad milijon žrtev. Okupatorji sodelujoč z domačimi izdajalci, ustaši, četniki Draže Mihajloviča, nedičevci, ljotičevci in drugimi so imeli za cilj uničiti vse kar je slovansko, demokratsko in svobodoljubno v naši zemlji. Naša vojska je z velikimi žrtvami neusmiljeno vdarjala po Nemcih in domačimi izdajalci. Tisoči in tisoči naših najboljših mladincev je padlo v borbi za boljše bodočnost svojega naroda. Tisoči naših ranjencev trpi neopisive muke v primitivnih bolnišnicah brez potrebnege orodja, pokrivala, brez najpotrebnejšega sanitetnega in medicinskega materijala. Nekoliko tisočev naših ranjencev nameščeno je v angleških bolnišnicah v Italiji, toda velika večina se nahaja v zemlji v kritični situaciji.

Našo hrabro Narodno-osvobodilno vojsko je hranil in oblačil tri leta naš narod sam. Okupator ne morejemo mržnji zaradi herojskemu narodu z

pomočjo domačih izdajalcev, umoril je na stotine tisočev naših prebivalcev. Otroci so ostali brez matere, brez roditeljev in hraniteljev. Deset tisočev vojnih sirot živi goli in bos, gladni in žedni po naših razrušenih in razdanih vasi in mestih, a sredstva našega rdečega Križa nezadostujejo odgovoriti na najosnovnejše potrebe. V večjem delu naše domovine vasi in mesta, vničeno je do tal. Povsod borba je šla iz enega v drugo mesto, povsod po polju vlada pustoša, živina poklana in hiše požgane. V ruševinah, na ognjiščih svojih domov živi naš borbeni in hrabri narod, čigar odpor proti okupatorju niso mogle zlomiti niti najtežje muke.

Slučaji smrti od glada so pogosti. Tuberkuloza, malarija, žuga, epidemija tifusa in razne druge nalezljive bolezni so na veliko razširjene vsled pomanjkanja zdravnikov in tudi zdravil, zdravstveno stanje po vaseh pa je zaprav katastrofalno. Pomoč v hrani, obleki in zdravilu kar dobimo od zavezničkov gre izključno za vojsko, toda ne more zadostiti samim tem potrebam, dočim civilno prebivalstvo ni dobilo nikake pomoči od zunaj.

Nastopil je čas, ko so poslednja sredstva naše vojske izčrpana. V večjem delu naše domovine borba se nadaljuje. Sovražnik uničuje naše plodne njive, ropa, kolje, ruši in požiga. V teku naše narodno osvobodilne borbe vstanovljeno je poleg Narodno-osvobodilne vojske društvo Rdečega Križa in nadaljuje z delom rdečega Križa predvojnne Jugoslavije, katero je prenehalo z zlomom Jugoslavije 1941 leta. Naš Rdeči Križ iz svojih zelo omejenih sredstev v zemlji podvzel je akcijo za zbiranje pomoči in pomaga pri negi ranjencev in vodi skrb za civilno prebivalstvo v kolikor je mogoče. Toda vse to je komaj kapljica v morje napram potrebam in mukam našega naroda. Obračamo se zaradi tega na vas vedoč, da ste že podvrženi gotove mere za zbiranje pomoči in z tem izražate globoko vezanost z nami. Prosimo vas, da izkoristite vse možnosti in najdete pota in načina, da se zbrani denar in blago pri vas, čimprej prepelje v Jugoslavijo. Pomoč nam je hitno potrebna.

Pozdravljamo vas in se zahvaljujemo v imenu vaših bratov in sester v Jugoslaviji.

čjem delu naše domovine borba se nadaljuje. Sovražnik uničuje naše plodne njive, ropa, kolje, ruši in požiga.

V teku naše narodno osvobodilne borbe vstanovljeno je poleg Narodno-osvobodilne vojske društvo Rdečega Križa in nadaljuje z delom rdečega Križa predvojnne Jugoslavije, katero je prenehalo z zlomom Jugoslavije 1941 leta. Naš Rdeči Križ iz svojih zelo omejenih sredstev v zemlji podvzel je akcijo za zbiranje pomoči in pomaga pri negi ranjencev in vodi skrb za civilno prebivalstvo v kolikor je mogoče. Toda vse to je komaj kapljica v morje napram potrebam in mukam našega naroda. Obračamo se zaradi tega na vas vedoč, da ste že podvrženi gotove mere za zbiranje pomoči in z tem izražate globoko vezanost z nami. Prosimo vas, da izkoristite vse možnosti in najdete pota in načina, da se zbrani denar in blago pri vas, čimprej prepelje v Jugoslavijo. Pomoč nam je hitno potrebna.

Pozdravljamo vas in se zahvaljujemo v imenu vaših bratov in sester v Jugoslaviji.

Tajna Glavnega Odbora društva Rdečega Križa Federativne Jugoslavije.
Jara Ribnikar.
(Pečat)

NARODNA ENOTNOST ALI PA NERED IN ANARHIJA - PREMIER KING

REAKCIJA ODGOVORNA ZA NERED IN UPOR MED VOJAŠTVOM ZA DOMAČO OBRAMBO IN OBVEZNIKI.

Ottawa — Politična kriza, katero je povzročila reakcija takozvane vladne opozicije je dosegla višek z tem, ko je prišlo med vojaštvom za domačo obrambo in obvezniki do odprtih izgredov in neposlušnosti v British Columbij in tudi Quebec provinciji. Nekateri vojaški polki za domačo obrambo so se poslužili demonstracij proti konskripciji in drugi zopet za totalno konskripcijo in odpošiljatev onostran Atlantika. Napram izjavi vojakov, situacija je tako resna v posameznih vojaških taboriščih, da lahko pride do krvavih izgredov med uporniki in obvezniki. Vojaški pehotni polk mobiliziran v Saskatchewanu namenjen da odpotuje iz taborišča Terrace, B. C., je bil zadržan v taborišču z namenom, da se odvrne izgrede pred grožnjo upornikov,

Kriza poljskih begunskih krogov

London — Po resignaciji premiera begunske vlade v Londonu, nastala je še večja kriza zaradi formiranja nove begunske vlade. Mnenja prevladujejo da bo novo begunsko vlado formiral Aresiewski, član socialistične stranke.

Mikolajczyk bivši premier je podal resignacijo, ker neodobrava stališča reakcionarnih poljskih beguncev v Londonu, napram Sovjetski Uniji in so mnenja, da najbrž odpotuje v Lublin, glavni stan Osvobodilnega Odbora Poljske.

Moskovska "Pravda" je temu vprašanju posvetila daljši članek v katerem pravi, "da je v poljskih begunskih krogih zavladała taka situacija in politične intrige z katerimi je nemogoče voditi pregovore v bodoče". Nobenega dvoma ni, da bi poljski krogi odnehali od starega pre dvojnega načina zavladati v Poljski in z tem seveda obstojati kot zagovoda za povzročanje provokacij in spora med Poljsko in Sovjetsko Unijo. Toda najbrž da jih zadene nepričakovana usoda z strani poljskega naroda po vzorcu bivših jugoslovanskih protinardnih in pro-fašističnih kolegičev.

DELAVSKE VOLITVE V TIMMINSU

Timmins — Dne 14 decembra se bodo vršile delavske volitve v 13 tukajšnjih rudnikih z namenom, da se dožene kdo bo resnični predstavnik delavcev ali unijski lokal 241 Mine and Mill Workers Union (CIO) ali pa kompanijska unija. Dan za volitve je določen po Ontario Labor Relation Board in unijskim predstavništvom na skupni seji. Delavska unija, katera ima podporo z strani večine tukajšnjih delavcev in katera je že v nešteto slučajih dokazala da resnično zastopa delavske interese v tem rudarskem področju, je unija za katero je potrebno voliti ta dan.

BONOMIJEVA VLADA PADLA

Rim — Zadnjega tedna vlada Bonomija je podala ostavko in napram tozadevnim poročilom posameznih krogov se omenja kot novega premiera italijanske vlade grofa Sforze, kateri se je nahajal dalj časa v izgnanstvu. Toda Vel. Britanija ni preveč navdušena napram grofu Sforzi.

da bodo posegli z orožjem proti omenjenega polka. Ponokod uporniki so sneli zastave iz vojaških in drugih poslopj in jih uničili. Oboroženi z puškami in br-zostrelkami vprizorili so demonstrativne izpade in od-povedali poslušnost pred-postavljenim.

Situacija je resna in zahteva odločne mere proti odgovornim za nered in izgrede. Nobenega dvoma ni, da častniki, ki so zahtevali resignacijo pred nedavnim znašajo deloma odgovornost poleg reakcionarnih krogov vladne opozicije, katera je podžigala kampanjo o konskripciji in tudi za odpošiljatev obveznikov onostran Atlantika. Temu je najboljša pričča izjava premiera Kinga na zasedanju parlamenta zadnje sredo, ko je dejal, da je bila ponuda bivšim ministrom, da prevzamejo njegovo mesto, kar pa so odklonili in se poslužili enostavnih obtožb proti vladi, katerih namen je bil dobro preračunan in med tem poglavitno povzročiti notranje trenje in kaos tako med vojaštvom kakor tudi javnim mnenjem med ljudstvom. Izgredi med vojaštvom so dovolj močen dokaz, da opozicija ni marala sprejeti odgovornost na ponudo premiera Kinga, ampak povzročiti kaos in na ta način triumfirati z prisiljenimi federalnimi volitvami in takem neredu, ko se ljudstvo in tudi vojaštvo do cela nezaveda kaj zaprav je poglavitni namen odvrtna gonje, katera izraža delo petokoloncev.

Premier King je v poslanski zbornici odkril zaroto opozicije in pozval tako ljudstvo za podpiranje vlade, kakor tudi poslansko zbornico, katera bo glasovala na zaupnici njegovi vladj predno se zaključijo zasedanje parlamenta. Narodna enotnost ali pa nered in anarhija, je izbira v tej situaciji je dejal Mr. King.

Zaostavimo vse kar zmoremo za ohranitev narodne enotnosti!

Tajna seja parlamenta

Zarota reakcije razkrita v poslanski zbornici

Ottawa — Zadnjega tedna se je vršila tajna seja poslanske zbornice zaradi dejstva, da so bila razpravljana vprašanja vojnih in vojaških zadev in katera bi v javnem smislu lahko koristila sovražniku. Vojni minister McNaughton je odgovoril na številna vprašanja glede odpošiljanja rezervne armade preko morja in je ta seja trpela mesto dve kot je bilo predvidno 14 ur.

Konservativna reakcija ki je uporno vztrajala proti tajnega zasedanja parlamenta, se je končno udala pod pritiskom očitnosti, ki je bila razkrita, da ji je poglavitni namen napraviti jez med javnim mnenjem in tudi nered med vojaštvom, kakor pa vprašanje rezervne armade za onostran Atlantika. To izjavo so podali konservativni poslanci rekoč, "da je bil njihov razlog proti tajnega zasedanja političnega smisla."

Napram tozadevnim poročilom iz seje poslanske zbornice, pričakuje se pri volitvah zaupnice vladi premiera Kinga, da bo večina poslancev volila zaupnico vladi in z tem bo zadan udarec nazadnjaški reakciji Torijevcev in njihovi politični zaroti.

"EDINOST"

Published weekly at
206 Adelaide St. W., Toronto, Ontario,
by Edinost Publishing Proprietor
in Slovenian Language

Registered in the Registry Office for the City of Toronto
on the 25th day of June, 1942, as No. 47939 C. F.

EDINOST

Izhaja vsak petek v slovenskem jeziku. Naslov lista:
206 Adelaide St. W. Toronto, Ontario.

Dopisi brez podpisa se ne vpoštevajo. Rokopis nenarodnih
člankov in dopisov se ne vrača.

Kaj je namen reakcije

Odvratna propaganda glede obveznikov za domačo obrambo in da se jih pošlje onostran Atlantika za ojačitev kanadskih edinic na bojnem polju, dosegla je višek drznosti in ne izraža drugega, kakor na zvit način delo petokoloncev. Malo kdaj smo slišali, da bi častniki v vojnem času pretili s resignacijo zaradi nesporazuma in tudi težko vezanih z vojnimi problemi in med tem, da bi vojaki sneli zastavo in jo sežgali. In vendar vse to se dogaja na podlagi na široko raznete kampanje glede obveznikov v deželi, ki po svojem deležu za zmago nad fašizmom se prišteva skoro med prve — namreč Kanadi.

Nekoliko častnikov, ki so zavestno ali nezavestno se speljali po želji konservativnih krogov, namreč takozvane vladne opozicije, je podalo izjavo za resignacijo ako vlada ne spremeni svoje stališče glede odpošiljanja obveznikov onostran Atlantika. V nekoliko mest v British Columbiji in Quebec provinciji, obvezniki za domačo obrambo pa so izvedli demonstracije proti odpošiljanju istih onostran Atlantika. Organizacija Womens Auxilliary, katero sestavljajo žene in matere možev in sinov onostran Atlantika, je na svoji redni seji sprejela resolucijo in jo odposlala na vlado s zahtevo odpošiljanja obveznikov. V Quebec provinciji in posebno v mestu Rimouski, skupina vojakov je izvedla izgrede in ob tej priložnosti snela nekoliko zastav "Junion Jack", ter jih sežgala.

Dokler vlada tako stanje v deželi in deloma med vojaštvom samim, se vrši sedenje parlamenta, kateri je zopet na enak način razdeljen v dva tabora, namreč tabor liberalne vlade premiera Kinga in tabor takozvane opozicije, katero sestavljajo na prvem mestu nazadnjaška reakcija Konservativci in desničarji liberalne stranke. Kupi obtožb opozicije proti vladi premiera Kinga spričo resnih zadev za deželo in pa armado onostran Atlantika, izražajo le eno najpogostejših konspiracij proti edinstvu naroda in proti interesom naroda in dežele v splošnem.

Kaj zaprav je namen reakcije?

Pred nedavnim v enem svojih govorov premier Churchill je omenil tudi naslednje: "Vsi znaki kažejo, da se z naglico približujemo popolni zmagi nad nemškimi fašizmom v Evropi". Ta izjava, ki je mrzlično zadela reakcionarne kroge, je zadostovala da osnujejo zvit načrt za odvrtno gonjo proti vladi premiera Kinga in z tem tudi proti edinstvu kanadskega naroda v splošnem. Izkorišča vsak pa tudi najmanjši drobec nepravilnosti liberalne vlade in na ta način skušajo ne samo povzročiti razkol in trenje med raznimi političnimi strujami in sloji, ampak prisiliti državne volitve zdej v teku vojne po vprašanju obvezne vojaške službe onostran Atlantika. Kajti zavedajo se dejstva, da po zmagi bi ne bilo ravno vrhni naklonjeno tako vprašanje, ampak izvolitve vlade, katera naj deluje v pravcu progressa in napredka.

Ti krogi se prav dobro zavedajo, da je narodno edinstvo ne samo najosnovnejša opora tekoči vojni za zmago nad fašizmom, marveč tudi najmočnejša opora po zmagi pri državnih volitvah, da se izvoli vlado, katera naj bi delala v narodnih interesih v deželi in tudi na zunaj dežele sodelovala s Zedinjenimi narodi za obnovo evropske Evrope in vseh drugih z vojno prizadetih krajev in držav. Tako vlada bi bila progresivna in demokratična vlada. Zato ni čudnega ko čitamo izjave prejšnjih ministrov vlade preriera Kinga v katerih izražajo nezadovoljstvo z tem, da očitajo premieru, češ da je predalec zabredel. Beseda "predalec" v tem oziru ne pomeni drugega, kakor predalec v pravcu ljudskih interesov. In to dela preglativce Torijevcem, kateri skušajo na podlagi vojno obvezne službe prisiliti državne volitve in rešiti sebične kapitalistične interese predno se skonča vojna, predno se povrnejo tisoči iz bojnih poljan na svoj dom in predno bodo imeli priložnost, da bi zahtevali povsem druge pogoje za življenski obstanek za sebe, svoje družine in ljudstvo v splošnem. Torijevci skušajo zasesti oblast na zvit način predno se ljudstvo zave, kaj zaprav je poglaviti cilj in kaj je potrebno da doseže v prihodnjih federalnih volitvah.

Naša dolžnost je pobijati reakcionarno propagando in tudi podpirati vlado premiera Kinga, ne zato, da ni imela nedostatkov in da odgovarja vsem drugim takojšnjim zahtevam socialne pravičnosti ter nešteto drugih vprašanj, ampak zato, ker zagovarja narodno edinstvo in zagovarja mednarodni sporazum za povojni svet. To pa je velikega pomena ne samo za Kanado in njen družabni in ekonomski napredek, ampak tudi za trajen mir in ljudski progres po skončani vojni.

Takojsna pomoč je potrebna

Na drugem mestu v tem iztisu lista priobčili smo prvo poslanico rdečega Križa Federativne Jugoslavije naslovljeno Svetu Kanadskih Južnih Slovanov in tudi Slovenskih rojakov v Kanadi. Kakor ena tako druga poslanica nepotrebuje komentarja, marveč da postanete živi izraz naše požrtvovalnosti v zbiranju pomoči za tisoče sestradanih in lačnih otrok, mater, žena in junaških bojevnikov od našega Triglava čez doline Vardarja v borbi proti fašističnim okupatorjem in domačih izdajalcev. Odzovimo se temu pozivu ob vsaki priložnosti in priložnosti in neodnehajmo od dela za pomoč narodom Jugoslavije dokler jim bo pomoč z naše strani potrebna.

Zaradi obilo materijala v tem iztisu nismo mogli priobčiti daljši članek začasnega političnega komisarja in častnika na parniku "Timok", rojaka Dušana Ivančič, o njegovih doživljajih med slovenskimi ujetniki v Alžiru po večini iz slovenskega Primorja in tudi težkočami našega naroda v splošnem. Ta članek priobčimo v prihodnji izdaji z njegovo sliko.

Titov govor na zborovanju Beograda

Na velikem Anti-fašističnem zborovanju v Beogradu, dne 10 novembra, Maršal Tito je izrekel sledeči govor:

"Čutim, da moram reči nekaj besed zastopnikom herojske Srbije. Veseli me govoriti tu v Beogradu zastopnikom resnično demokratične Srbije, po treh in pol letih strašnega trpljenja srbskega naroda. Junaški sinovi Šumadije in cele Srbije so se pred tremi in pol leti vzdignili na boj za življenje ali pa smrt ne samo za čast Srbije, ampak tudi za nje obstoj. Težki so to bili časi, ali že od začetka smo mi vsi bili navdahnjeni z globoko vero, da bo naša borba kolikor ona bila nenaka, enega dne prinesla sadove zmage.

"Mi smo bili navdahnjeni z ljubeznijo naše domovine in nezavisnosti in nepremagljivosti našega velikega zaveznika Sovjetske zveze, Sovjetska zveza, Britanija in Združene države so dale vso svojo silo v službo človeštva. Mi mali narodi v fašistični Evropi smo se vzdignili, da bi priborili našim narodom neodvisnost in ohranili njih čast tako, da se more reči, da smo dali vse, kar smo mogli za podporo skupni stvari evropske svobode. Srbi, ne samo v Srbiji, ampak po celi Jugoslaviji

so dali svoja življenja za domovino in za novo Federativno Jugoslavijo. Mi smo skupno korakali čez gore Srbije, čez gore naše Crne Gore, Bosne, Hercegovine in Dalmacije; s svojimi očmi sem videl samopožrtvovanje naše šumadijske mladine v borbi za bratstvo in edinstvo narodov Jugoslavije. Vsaka čast našim junakom, ki so padli za bratstvo, edinstvo in svobodo.

Sinovi vseh naših narodov so prišli, da bi s herojsko Rdečo armijo osvobodili naš ljubljeni Beograd, od sedaj prestolnico vsega jugoslovanskega ljudstva. Iz te velike borbe je izšlo ne samo bratstvo in edinstvo Jugoslavije, ampak tudi velika pridobitev nove oblasti naroda. Vi zastopniki junaške Srbije morate sedaj nadaljevati z delom začetim po vaših hrabrih sinovih Partizanskih oddelkov in Narodno osvobodilne vojske.

"Naj živi svobodna Srbija in edinstvo svobodne, federativne in demokratične Jugoslavije."

Z zborovanja so se poslali brzojavni pozdravi Maršalu Stalinu, Premijeru Churchillu in Predsedniku Rooseveltu. Brzojavka predsedniku Rooseveltu se glasi:

"Iz svobodnega Beograda, z zborovanja zastopnikov Narodnega osvobođenja, v

globoki hvaležnosti za najnežje dni, ki so prišli našim narodom, mi Vam pošiljamo pozdrave in izraze velikega spoštovanja. Srbski narod je z veliko radostjo izvedel za Vašo zmago v volitvah. To je najboljšje jamstvo, da bodo nove sile vdarile na fašistične zločince do njihovega popolnega uničenja."

Sledeča brzojavka je poslana z zborovanja Anti-fašističnemu svetu Narodnega osvobođenja Jugoslavije:

"Srbija, ki ni nikdar hotela niti nikdar ne bo takšna kakšno bi jo hoteli veliko-srbski hegemonisti in tirani pred vojno, ali pa srbski izdajalci za časa okupacije nikdar zamenjavala z ustaši in izdajniki. Ona se zaveda žrtve katere je hrvatski narod dal za svojo svobodo in za svobodo cele Jugoslavije. Ona bo posvetila vse svoje sile za osvobođenje cele Hrvatske."

Novi ambasador Združenih držav pri Kr. Jugoslovanskem dvoru, Richard C. Patterson Jr. je obiskal ministra g. Savo Kosanovića. V petek 17. t. m. je bil ambasador Patterson sprejet v avdienco kralja Petra II, ob kateri priložnosti mu je izročil svoje kredencijale.

Sedmi november, praznik Slovenskih žena

7. nov., 26 obletnica Oktoberske revolucije, smo praznovali ravno v času, ko je nemška ofenziva na naše osvobođeno ozemlje bila strta in je naša narodna vojska prešla v zmagovito protiofenzivo. Se nikdar nismo praznovali tega velikega dne v tako zmagovitem razpoloženju kot letos, ko lomi Rdeča Armada nemški hrbeni koščico za koščico, ko brez prestanka in odihla vrši ofenzivo za ofenzivo, ko podi nemške horde iz svoje domovine proti zapadu, ko narodi Jugoslavije tolčejo in bijejo okupatorja in v vseh koncih in krajih, ko se dvigajo vsi zatirani narodi sveta proti vslednjem besu fašistične zveri.

Me se dobro zavedamo, kaj pomeni 7. november za žene. To je tisti dan, ki je z uspehom kronal delo najboljših bork za žensko enakopravnost, za boljše življenje žene in otroka. Desetletja poprej so se navdušeno borile žene kakor Roza Luxemburg, Klara Zetkin, Vera Fugner in druge za gospodarsko, socialno in politično enakopravnost žena. V težkih prilikah so se borile te žene. Carska Rusija in nemška policija sta jih preganjali. Leta in leta so presedele te žene po zapirih, prezebale in stradale so po pregnanstvih v Sibiriji. Nikdar niso klonile. Komaj so odsedele kazen, so se znova vrgle na delo. Nekateri niso niti čakale, da bi kazen odsedele, temveč so iz zaporov ušle, da bi tajno delale naprej. Njihov trud ni bil zaman. 7. november je prinesel vsem sovjetskim ženam enakopravnost. Kako velika je udeležba ruske žene pri zmagi oktoberske revolucije, nam potrjuje Leninov izrek: Brez mladine in brez žena bi ne bilo oktoberske revolucije.

Kako velikega pomena je ženska enakopravnost za narode SZ, morda še nikdar nismo tako občutili kot letos. Prav gotovo bi ne padel Kijev ravno na ta dan v roke Rdeče armade: prav gotovo bi uspehi Rdeče armade ne bili tako silni in pomembni: Prav gotovo bi se nemške bande počutile bolj trdno na sovjetskih tleh, če bi ne bilo sovjetskih žena, ki so nadomestile svoje tovariše rdečearmejce v zaledju; v tovarnah, kjer izdelujejo smrtonosno orožje za fašiste; v kolhozih, kjer proizvajajo dvojno količino živeža za Rdečo arma-

do; v bolnišnicah kot zdravnice in bolničarke, kjer zdravijo ranjence in jih zdrave pošiljajo nazaj na fronto; v šolah, kjer vzgajajo mladino v pogumne pionirje, če bi ne bilo hrabrih sovjetskih partizank in ostrastrek. Danes so sovjetske žene tankisti, mornarji, avijatičarji, ki sipljejo smrt na nemške fašiste prav tako uspešno kot njihovi moški tovariši. Prav gotovo bi rdečearmejci in sovjetski partizani ne bili tako hrabri, borbeni in požrtvovalni, če bi ne bile sovjetske žene tiste, ki jih vzpodbujajo, hrabrijajo in v vsem podpirajo. In zakaj dela to sovjetska žena? Ker ve, kaj ima v sovjetski domovini in kaj bi kot žena izgubila, če bi fašizem zmagal.

7. november je tudi praznik slovenske žene, ki je hvaležna Komunistični partiji, da ji je že v stari Jugoslaviji pokazala fašizem v pravi luči. Pokazala ji je, da fašizem pripravlja novo uničevalno vojno, da je fašizem ženin največji sovražnik, ker jo hoče zasužnjiti, jo držati daleč proč od vseh političnih dogodkov, jo držati v temi in nepoučenosti, da bi služila v njegove na-

me. Komunistična partija je že takrat pokazala ženi edino pot, pot borbe proti fašizmu. Že takrat so se naše najboljšje žene borile za enakopravnost, za volilno pravico, proti draginji. Kakor drugod, so tudi pri nas izdajalske vlade preganjale take borke in jih zapirale v ječe in taborišča. In iste žene, ki so takrat sledile klicu Komunistične partije, so se tudi ob vdoru fašistov v Jugoslavijo takoj odzvale Komunistični partiji, ki je poklicala ves narod na obrambo domovine. Osvobodilna fronta, ki je nastala po iniciativi Komunistične partije, je dala slovenski ženi enakopravnost. Da je slovenska žena to zaslužila po svoji požrtvovalnosti in politični zrelosti je pokazal Zbor odposlancev slovenskega naroda, pokazal je ta kongres SPŽZ, dokazala je žena z vsem svojim sodelovanjem v dve in pol letni borbi proti fašizmu.

Zato je 7. november, ko je delovno ljudstvo dobilo svoje pravice, tudi praznik slovenskih žena. Te pravice bo znala slovenska žena čuvati, braniti in obdržati, če bo treba tudi z življenjem!

Slovenskim rojakom v Kanadi

Bari, 15 oktobra 1944
V času, ko se približuje dokončno osvobođenje naše slovenske domovine in nje zedinjenje z ostalimi jugoslovanskimi brati v zares demokratični Jugoslaviji, se z radostjo v srcu spominjamo pomoči, ki so nam jo med našo težko borbo nudili bratje-izseljenci z one strani Atlantika.

Na prvi poziv velikega sinu slovenskega juga, tovariša Tita, se je slovenski narod dvignil v upor proti mrzkemu fašističnemu osvajačcu, zavedajoč se, da mu svobode ne bo nihče podaril, marveč si jo mora priboriti sam. Pričelo se je najveličastnejše poglavje v zgodovini slovenske zemlje, toda hkrati tudi najtežje in najbolj krvavo poglavje. Na stotine slovenskih domov je požganih, tisoči in tisoči Slovencev so padli v borbi ali pa umrli po okupatorskih ječah in koncentracijskih taboriščih, fašistični osvajačci so uničili slovenske gospodarske ustanove, šole in prosvetna ognjišča.

Slovinci smo s svojo bor-

bo ustvarili pogoje za dokončno zedinjenje vse slovenske zemlje, ki je bila vse dotlej razkosana na tri, štiri države; z ramo ob rami z ostalimi jugoslovanskimi brati s katerimi smo delili vse napore in nesreče, pa tudi vse uspehe zmage, smo postavili temelje nove- mu domu, srečni, svobodni in zares demokratični Jugoslaviji. Toda od Vardarja do Trsta se razprostirajo opustošena polja, se vrstijo neštete požgane vasi, po vsej naši širni jugoslovanski domovini so raztreseni grobovi najboljših sinov junaške Jugoslavije, lačni otroci vekajo za svojimi starši, vdove na pogoriščih obkokujejo padle može in brate.

Težka je bila cena, ki smo jo Jugoslovanci plačali za svoje osvobođenje in zedinjenje. Nikakor ne zapi- ramo oči pred ogromnimi težavami, ki nas čakajo pri obnavljanju naše domovine, pri graditvi novega doma, v katerem noben sin ne bo preveč pri mizi, v katerem nikomur ne bo treba čez prag v tujino s trebuhom za

Razvaline Beograda

Hubert Harrison, poročevalec Reuter agencije, javlja sledeče iz Beograda z datumom 5 novembra:

"Ogromne spremembe so nastale v Beogradu, odkar sem bil tu zadnjič v letu 1940.

Nedelja je ali ljudstvo, ki napolnjuje glavne ulice ni ono isto, katero sem poznal tedaj. Oblike visijo na drvenelih, suhih telesih, njihova razorana lica odražajo strahote in trpljenja katere je prebivalstvo Beograda pretrpelo z zadnjih treh letih.

Prebivalstvo je še vedno pod strašnim vtisom sedem dnevnih strahot, ko se je lačno skrivalo po kletih in luknjah, boječ se priti na dan, ko se je nad njihovimi glavami vodila borba za osvobođenje mesta.

Na prvi pogled iz zraka, Beograd izgleda isto lepo mesto ob zlivu Save in Donave, katerega se tako dobro spominjam. Ali ko mu se približavaš iz višine vidiš, da so poročila o njegovem razdejanju resnična in da je on najbolj poškodovana prestolnica Evrope ki so dose- daj osvobođene.

Ko sem hodil po njegovih miniranih ulicah sem povsod opazil parke in travo, kjer so prej stale važne palače. Ti "parki" so posledica nemškega bombardiranja 1941 leta. Povsod se vidi tudi posledica zavezniškega bombardiranja, posebno v pristanišču in na mostovih. Sredi mesta je tesko najti zgradbo, ki nima znakov nedavnih bitk.

Največje število velikih zgradb so samo prazne lupine, razrušene od bomb ali pogorele. Velike železniške centrale in postaje so osamele puščave. Mostovi čez reke, z izjemo enega, ležijo zlomljeni v vodi. Luka je polna potopljenih ladij in šlepov.

Krasen primer ljubezni do domovine

Med vojnimi ujetniki v Ameriki se nahaja tudi gotovo število Slovencev in Hrvatov iz Istre in onih slovenskih krajev katere je Italija zasedla po prvi svetovni vojni in ki so prisilno služili v italijanski vojski ter bili po naši ameriški vojski ujeti. Od male grupe teh naših nesrečnih rojakov, katerim formalnosti vojnih zakonov onemogočajo da bi se borili v vrstah zaveznikov je War Relief Fund of Americas of South-Slavic Descent prijel prispevek od \$93.00 z imeni sledečih darilcev.

Po \$10.00 Ivan Kogovšek iz Pregorija pri Reki; Franc Polanc iz Ajdovščine blizu Gorice; Roman Radovac iz Buzeta blizu Trsta; Milan Pantar iz Tolmina blizu Gorice; Slavko Hrvatin iz Zmarja pri Trstu; Alojz Pavšič

Ko sem se vozil v "jeepu" ob razvalinah hangarjev razdejanih od Nemcev za časa odstopanja čez edini most preko Save, (ne oni krasni most od prej, ampak oni, ki so ga Nemci začasno napravili in katerega je en star srbski oficir rešil) sem opazil mnogo znamenja stranskih bitk. Ulice blizu mostnih glav so še vedno polne uničenih tankov a stene zgradb so preluknjene po topovskih zrnih. Povsod navzlic ogromnega truda partizanov, da bi očistili mesto, zastrupljajo zlahka mrtva telesa padlih vojakov in meščanov.

Iz Beograda je do sedaj izvlčeno več kot 20.000 ubitih Nemcev. Nekaj Nemcev in najnevarnejših kvilingov se še vedno skriva v razvalinah. Radi tega je treba stroge kontrole in prebivalstvu je dovoljeno svobodno premikanje samo do 8 ure zvečer, dokler se te elemente ne očisti.

Osvobodilne sile posvečajo največ truda, da bi mesto čimprej dopeljale v normalno stanje, ali zapreke temu so ogromne. Nemci so pokradli in razdejali vse kar je bilo mogoče. Glavna sredstva za transportacijo komaj še obstajajo, hrana je zelo omejena. Od katere koli prestolnice v Evropi je Beograd največ pretrpel.

NAD 1000 VOJAKOV PRIDE DOMOV

Ottawa — Vojni urad je naznanil, da je 200 vojakov iz bojnege polja v Evropi že na potu domov za božične praznike. Prednost za dopust so imeli vojaki, kateri so od začetka vojne v Evropi. Celotno število za dopust je določeno 1000 in prva skupina kakor je omenjeno pride kmalu na to stran Atlantika, druge bodo sledile v nekaj naslednjih dni.

Krasen primer ljubezni do domovine

iz Sempasa pri Gorici; Alojz Gantar iz Dol pri Idriji; Romild Babič; Jožef Klaniček iz Sveto pri Gorici; Janko Kokošar iz Tolmina blizu Gorice; po \$3.00 Janko Černigoj, Anton Bratina iz Ajdovščine pri Gorici; Stefan Vidmar iz Ajdovščine pri Gorici; Janko Kačar iz Kona pri Gorici; Oskar Gruđen iz Sempasa pri Gorici; Delben Marcelo in po \$1.00 Mirolav Brankovič iz Sempasa pri Gorici.

Čeprav kot vojni ujetniki ti ljudje dobivajo samo par dolarjev na teden, oni so od teh pičlih prejemkov zbrali vsotico za pomoč svojemu narodu, za kar tem bolj cenimo njihovo ljubezen do domovine. To naj bo primer mnogim, ki kot svobodni ljudje imajo dobre zaslužke a se še niso odzvali klicu bratov in sestra iz trpeče nam stare domovine.

ZOJSA.

goče, doma in v tujini. Vi, dragi bratje izseljenci, ste pravilno razumeli, da sama moralna opora, ki ste nam jo ves čas dajali, ni dovolj. Zato ste napravili za nas še več. Organizirali ste tudi materialno pomoč, nam tako nujno potrebo v tem najtežjem in obenem najlepšem ter najplodovitejšem času naše domovine. Verjemite nam, da ste res mnogo pomagali. Glavni odbor Rdečega Križa federativne Jugoslavije se Vam v imenu jugoslovanskih narodov za to iskreno zahvaljuje. Povezovanje med nami in Vami je s tem postala še trdnjša. Pripricani smo, da boste nas, na naše sestradane otroke in matere, žene in dekle, na naše hrbce in sebične borce in borke, ki so toliko žrtvovali za svobodo in lepšo bodočnost jugoslovanskih narodov, tudi v bodoče še mislili. V tem prepiranju Vam pošiljamo tovariške pozdrave iz domovine.

Smrt fašizmu — svoboda narodu!
Tajnica Glavnega Odbora Rdečega Križa Federativne Jugoslavije, J. Ribnikar, 1. r. Pečat.

Diskusija pred kampanjo Edinosti

GLAVNI PREDSEDNIK ZVEZE PRIPOROČA ZBRATI TRI TISOČ DOLARJEV

Windsor — Cenjeni bratje in sestre! Komaj mesec dni je pred nami predno začne kampanja za list Edinost. Koli smo že pripravljene in od kako velike važnosti za nas Slovence in Slovenke je naš slovenski delavski list, to deloma vsak posameznik lahko sklepa in vidi, deloma pa je treba, da tudi diskutiramo to vprašanje bodisi na sejah ali pa tudi potom lista samega.

Vemo, da je list odvisen od nas vseh skupaj, da zastopa demokratične in delavske interese. Ko vemo to, nam bo tudi lažje ne samo spoznati njegovo velevažno nalogo, ampak tudi nujno potrebo da ga podpiramo in širimo.

Danes, ko se je svet razdelil v dva nasprotna si tabora, namreč demokratični tabor za demokracijo in svobodo, ter tabor fašizma in suženjstva, vidimo da srednje poti ni, kakor tudi ne neutralnosti. Posameznik si lahko zamišlja to in ono, toda razmere in dogodki opravičujejo le gotova dejstva, kakor je zgoraj omenjeno. Človek se mora opredeliti na eno ali drugo stran.

Mi smo razumeli to stvar že takoj od začetka te vojne, govorili in tudi pisali smo o vsemu temu. Uspeh je precej zadovoljiv! Na primer, Slovenci nismo imeli pred vojno napredno narodno organizacijo, katere nas resnično veže ne samo z ostimi demokratičnimi tekmicami ljudstva v borbi proti fašizmu in za narodno osvobodjenje, ampak nas veže tudi k delu in zalaganju za izgraditve srečne bodočnosti.

Če pogledamo svetovne razmere in položaj, bomo dobili kaj?

Dobimo dve stvari in prvič, da smo mi demokrati in zagovorniki svobode in pravice v zadnjih par letih dosegli velik napredek na polju našega dela. Kar smo napovedovali se je vse do poudice izpolnilo in upamo tudi da se bo v bodoče. In drugič zaradi naše pravilne orijentacije in tudi stališča napram narodnim in delavskim interesom, smo uspeli organizirati 13 odsekov Zveze Kanadskih Slovencev in kako veliko število je Slovencev poleg tega tudi v miškem pokretu. Vstanovili smo tudi svoj slovenski delavski list in danes se lahko z ponosom prištevamo k najboljšim demokratičnim ustanovam in pokretom drugih narodnih skupin v tej deželi. Torej sijajen uspeh Kanadskih Slovencev!

Pokazali smo se kot narod dobro skoraj na vseh poljih dela med prvimi. Vstanovili smo organizacijo in tudi svoj časopis. Z tem seveda naš uspeh na vseh teh poljih dela, je bil toliko večji in tudi večjega pomena, kar nam prinaša posebej v zbiranju pomoči za naš trpeči narod v stari domovini.

Poglejmo pa zdaj samo malo na drugo stran, na stran reakcije in fašizma. Poglejmo naše šovinistično razpoložene skupine v Kanadi in Ameriki. Vemo da je bila v Ameriki organizirana fašistična organizacija, "Šbiska Narodna Obrana" kateri je načeloval bivši kolovodja ambasador Fotič, katere drobtine so segle celo sem čez mejo v Kanado in se v posameznih naselbinah oprile to nečisto seme posameznikov, da rujejo in širijo "veliko-srbsko" šovinistično ideologijo. Kar pogledamo njihovo delo v preteklosti in tudi v tekočem času.

Mar niso doživeli poraz na porazom? Da — doživeli so, kar jih pa ne ovira celo danes, da nadaljujejo z mirno in pokvarjeno izmišljajo med narodom. Oni so podpirali Minhenaske elemente s izgovorom borbe proti "komunizmu", doživeli pa so poraz. Napovedovali so skorajšnji poraz Rdeče Armade in komaj "nezaglavljive" nemške sile, tudi v tem se je izjalovila njihova napoved in kar je še bolj razkinalo te elemente pred poštenim svetom, je bil njih

hov legendarni Mihajlovič. Vsa napoved o njegovi slavi in junastvu, je postala največja sramota, ki so jo kdaj koli doživeli narodi Jugoslavije. Ta sramota je le pečet, ki ostane za večno znan med narodi Jugoslavije, pečat narodnih izdajalcev.

Hrabrost, postenost in resnica o Narodno-osvobodilni armadi, je zmagala. Šovinisti so doživeli tak poraz, kateri jim je zmešal vse račune. Najbolj pa so občutno prizadeti zdaj, ko je kljub histerični gonji reakcionarjev v Združenih državah zopet zmagal predsednik Roosevelt.

Nevem koliko so čitatelji poučeni o šovinistični propagandi v Združenih državah. Resnica pa je, da so si prizadevali za raznovrstnimi obtožbami proti Rooseveltu, odvrti ljudstvo od volitev za njega in ga zapeljati v stranpotje, to je v naročaj reakcije v Združenih državah. Toda cel svet je strmel nestrno na rezultat volitev in je pozdravil ponovno izvolitev Roosevelta, ker z tem so zmagale demokratične sile ne samo Združenih državah, ampak tudi drugod po svetu.

Mr. Dewey je na izrazit način posnemal Hitlerjevo, Geobelsovo in Himlerjevo propagando le z to razliko, da ni govoril niti besedice o bankirjih in kapitalistih, drugače je omenil vse drugo kot naprimer CIO, razne druge pokrete in gibanja, vezana za "komunizem". Prizanesel seveda ni tudi Roosevelt, da ga obdolži sodelovanja z voditelji komunistične stranke.

Take kampanje se je poslužila ameriška reakcija in med tem tudi so je podpirali, slovenski, hrvaški in srbski šovinisti pred volitvami v Združenih državah. In kaj so dosegli? Dosegli so take klofute iz strani ameriških delavcev in delavk, kakor je bilo pričakovati vnaprej, kajti model Hitlerjeve propagande je začel hrometi živčno, moralno in duševno.

Navedel sem teh par primerov zaradi dejstva, da je treba trezno razsoditi kaj čitamo in kakšen je cilj posameznega časopisa. Te primere nisem navedel zaradi šovinističnih zapeljancev, ampak zaradi narodnih interesov naroda kot celote, da se pravočasno zavedamo svojih dolžnosti napram resničnim organizacijam in tudi poštenemu tisku, katerega gre do ogromne zasluge da je uspelo doseči tako velik napredek demokratičnih sil in poraziti ogabno reakcijo vred z šovinističnimi pokvarjenci. To bi morali vsaj zdaj sprevideti vsi, kateri so sledili in verjeli posameznim šovinističnim krogom, ter se opredelili narodnim vrstam za resnične narodne interese. Šovinistična politika je prizadela našim narodom v Jugoslaviji in drugod po svetu, ogrovnje žrtve, ter je bila najboljša opora za fašistično propagando. Vse to pa je potrebno odpraviti in postaviti zdravi pogoj za povojni svet. Zato je nujna potreba da podpiramo svoje delavsko časopisje, kot najmočnejše orožje v borbi proti fašizmu in razni šovinistični strupeni propagandi.

Dragi bratje in sestre! Pred nami je kampanja Edinosti, ki se začne z 1 januarjem in konča koncem februarja 1945. Vsi vemo da nas list ne prejema nobenih subvencij, ni odvisen od trgovskih reklam, ampak edino od nas delavcev in delavk. Pred dvema leti smo ga vstanovili in ga vzdržali, za kar smo lahko ponosni na svoje delo. Kaj pa je naša dolžnost v prihodnji kampanji? Naša dolžnost je, da pripravimo dober načrt za delo v kampanji, da si razporedimo delo med seboj, da drug drugega korajžimo pri nabiranju novih naročnikov in tudi v prispevki za tiskovni sklad. Zavedati se moramo resnosti dobe in tudi ogromne vloge, ki list

vrši med nami za naše lastne interese. Pomislimo v kakšnem položaju bi se nahajali, ako bi ne imeli svojega tiska? Kako nas bi bila servirala reakcija z izmišljenimi "junaki" po vzorcu izdajalca Mihajloviča, Rupnika, Nediča, Paveliča in drugih. Kamor niso mogle doseči besede resničnih narodnih voditeljev, jih je prenesel tisk. Prenašala jih je Edinost iz enega na drugi kraj v tej deželi in z tem pomagala razbiti sovražne okove reakcionarne propagande. Potrebno pa je, da tudi v bodoče služi tem resničnim interesom kanadskih Slovencev in interesom naroda v stari domovini, namreč njegovemu osvobodjenju.

V prihodnji kampanji je potrebno podvzeti energične korake in pripraviti vse potrebno za njen dober uspeh. Potrebno je prirediti igre, zabave itd. kjer pa to ni mogoče je priporočljivo, da se zbere na nabalralno polo za tiskovni sklad. V naselbinah kjer so odseki Zveze, naj bi se na prihodnji seji razpravljalo to vprašanje, naj se izvoli odbor kampanje od naj aktivnejših članov in članic. Odbor kampanje se naj zavzame, da izvede načrt v stvarno delo. Na večjih prireditvah se lahko javno napravi apel za denarne prispevke od posameznikov. Vse to je treba podvzeti če hočemo doseči dober uspeh kampanje in z tem seveda tudi osigurati redno izhajanje našega lista. Vrednost lista za nas je ogromnega pomena v narodnih, delavskih in tudi vseh drugih ozirih tekoče dobe, posebno pa bodočnosti. Zatorej na delo — takoj še danes!

Naše geslo naj bi bilo zbrati ne manj kot tri tisoč dolarjev za tiskovni sklad! Če si razdelimo to vsoto na vse naročnike in prijatelje, tedaj bi prišlo približno na vsakega okrog dva dolarja za prispevati v prihodnji kampanji. Z tem pa ne bomo nič preveč prizadeti — prizadeti bodo in še kako vsi protinacionalni elementi!

J. Miketič, gl. predsednik.

RESNIČEN DOGODEK O OSVOBODITVI PO PARTIZANIH

Detroitski Poročnik opisuje 28 dnevno življenje z Jugoslovanskimi borci.

Samo 28 dni je vzel Jugoslovanske partizanske čete, da je uspelo poročniku William K. Callum, navigatorju armadnih zračnih čet, povrniti se k edinicam armade Združenih Držav v Italiji, letošnje poletje.

Liberator bomber, poročnika Callum-a prisiljen je bil pristati doli, po napadu na Ploesti oljne naprave dne 15. julija.

"Ta dogodek sedaj mi izgleda kakor ena od mnogih romantičnih Graustark povesti," je pripovedoval poročnik Callum minulo Sredo. "Ko bi ne bila situacija tako resne življenske nevarnosti, imenoval bi je eno najzabavnejših prigod."

Bombnik, ki je bil zadet od sovražnega izstrelka tekom napada, je na povratku letel v smeri proti Jugoslovanskem gorovju, s močjo ostalih dveh nepoškodovanih motorjev. Dve uri pozneje njegovo moštvo, štiri od njih ranjeni, s pomočjo padal prisiljeni so bili odskočiti iz pokvarjenega letala.

Posamezno in razdvojeni vsak od njih je s pomočjo padal pristal v drugem kraju.

"Poleg tega, da sem bil ranjen v obraz in nogo od granatnega drobca, od začeta sem imel srečo," je pripomnil poročnik Callum. "Jaz sem pristal v mali dolini na edinem prostoru od koder se je moglo videti par milj naokrog. Prvo mi je bilo, da sem skril padalo, in potem sem si obvezal rano na nogi. V tem času, ko sem dogotovil vse to, opazil

USPEH TRGATVE V KIRKLAND LAKE

Kirkland Lake — Kakor smo že prej naznanili, da tukajšni odsek Zveze Kanadskih Slovencev priredi "Vinsko trgatve" in menda ni rojaka v Kanadi, ki bi ne vedel kakšne vrste veselica je to, želim tem potom sporočiti njen uspeh.

Veselica se je prav dobro obnesla in nam kaže, kaj zmore dobra volja čeprav z številom rojakov in rojakinj. Kar, ko smo prešteli čisti dobiček smo videli, da se je naša blagajna povečala za nič manj kot za 0154.25. Naj si izposodim Črnogorski pregovor ki pravi: "Malo nas je ali smo junaci!" Lahko bi nas bilo več, Iz tega boste izprevideli, da je naša veselica bila slabo obiskana, za kar ne znašajo odgovornost razmere in delo, ampak po mojem skromnem prepričanju lahkomišljenost. Marsikateri rojak, kateri misli da je Slovan, bi moral tudi dejansko pokazati svoje Slovinstvo z deležem. Ni vzroka češ da nismo bili obveščeni in tudi veselica je bila namenjena za pomoč našim trpečim bratom in sestram v stari domovini, kateri preživljajo težko in naporno dobo, ki ji ni primeru v zgodovini.

Naj omenim, da je veselica potekala kar v najlepšem redu in razpoloženju, celo "možje postavje" so bili razpoloženi z rekordom, da so zasacili tatove v vinogradu in jih peljali k sodniku, da jim naloži kazen. Izgrali so se tudi trije dobitki to večer, katerih glavnega je dobil hrvaški rojak Paul Zupančič. Bil pa je tako velikodušen, da nam je istega poklonil, da se še enkrat izigra. Tako se je zbrala zgornja vsota kot naš pregovor pravi: "Kamen po kamnu palača, zrno po zrno pogača". Tukaj se omenjenemu rojaku najlepše zahvalimo za dar, kakor tudi vsem drugim vdeleženecem ob tej priliki. Vsa čast veseličnemu odboru in njihovemu voditelju, ker so veselični program izvedli v najlepšem redu.

Več volje in razumevanja potrebe pomagati našemu narodu, je treba med nami, kakor tudi podpirati ustanove ki delajo za dobrobit nas in tekočih zadev v vojni proti fašizmu.

Odbor odseka Zveze.

Podpiranje delavskega časopisa bogato se izplača

Vancouver — Prihaja kampanja za list Edinost. Mnogi v tem vidijo zelo važno zadevo, pri kateri je treba poprijeti, da se doseže uspeh. Mnogo jih je tudi, ki jih ta stvar ne zanima mnogo. Nekateri bodo morda celo pikro pripomnili: "Oh že spet", posebno še sedaj, ko imamo breme pomaganja Jugoslaviji pri rokah. Zatorej jaz mislim, da je potrebno, da se začne malo debate o vlogi časopisa tako med posamezniki, kot med kolonijami, kjer bi vsak izrazil svoje mnenje. Tako da bi si bil bolj na jasnem kakšnega pomena je za nas časopis, ter potem vedeli oceniti pomen naloge, ki je pred nami namreč podpiranje istega.

Mnogi podpirajo list Edinost zaradi tega ker radi vidijo, da imamo tudi Slovenci svoj časopis v Kanadi. Jaz mislim da gre pomen časopisa mnogo dalje. Časopis ne samo da prinaša novice, on tudi tolmači to novico. Tolmači jih lahko pravilno ali nepravilno, kakor je pač njegov namen, po določenih smernicah. S tem časopis ustvarja javno mnenje, na podlagi katerega se potem ljudstvo politično orientira. In ravno pri tem se nam predvsem kaže moč in važnost časopisa.

Napoleon je nekoč dejal, "da se bolj boji enega časopisa kot tisoč bajonetov." Iz tega lahko razvidimo, da so tudi največji mogočeži brez moči, če nimajo za seboj časopisja. Ko imamo to pred očmi, potem nam je dokaj lahko jasno, zakaj vlada med raznimi skupinami tako velik lov za kontrolo časopisja. Saj nam je precej

Vabilo na redno sejo

Tem potom se naznanja članstvu odseka Zveze Kanadskih Slovencev v St. Catharines, da se zagotovo udeležite redne seje, katere se bo vršila v nedeljo dne 17. decembra v prostorih Plut in Kump v Jordanu.

Ker je naša redna seja vsako zadnjo nedeljo v mesecu smo predložili isto za 17. decembra radi božičnih praznikov. In ker je to obenem letna seja našega odseka boste poleg volitev novega odbora in drugih odbov slišali tudi, koliko je naš odsek napravil v denarju in obleki v enem letu našega dela za pomoč našemu trpečemu narodu v stari domovini in za druge napredne stvari. Posebno se naproša eno rojake in rojakinje, ki še niso člani Zveze Kanadskih Slovencev, da se udeležijo zgoraj omenjene seje. Pričetek ob 2 uri popoldan.

Jonh Crnič, tajnik.

čnimi granatami, pištolami, noži in puškami."

Vzamejo in odpeljejo me v taborišče kakih 200 moč, skrito visoko v planinah, kjer mi so dali prvo zdravniško pomoč in prevezali rano, in zatem me odpravili naprej do glavnega poveljstva, kakih šest ur peš hoda vstran od tega taborišča.

Naslednjo noč prespal sem skupaj z drugim dvema mojim tovarišema pod eno samo odejo. Tedaj sem tudi zvedel, da vsi razen enega od 10 mož posadke bombnika so rešeni in ušli nemškemu vjetništvu. Vse drugo je tajnost, edino to imam za pripomnit, da smo bili vsega v času štiri tednov prepeljani v Italijo k svojim edinicam.

Poročnik Callum ta čas preživlja dopust doma pri svoji ženi, s katero je poročen od tedaj ko je dobil čin službo, to je v Okt. 1943. Bombni napad na Ploesti je bila njegova štirideseta misija na sovražno ozemlje.

Praden je stopil v Arma do meseca Septembra 1942, poročnik Callum je pohajal v Hillsdale College, in je bil zaposlen pri Kelse-Haves vojnih napravah.

znano kako večji so mnogi časniki v prikazovanju dejstev, tako, da dobi ljudstvo čisto napačno mnenje o tem kar se v resnici dogaja. To je bil vzrok, da je ljudstvo v preteklosti tolikokrat zabredlo na napačna pota tako, da je bilo čisto brez vsake moči.

Poglejmo samo naše slovenske razmere v preteklosti. Kakšno je bilo stališče (gmotno) delavskega časopisa pri nas? Dokaj klaverna pač. Kakšni pa so bili življenski pogoji delovnega ljudstva pri nas? Ravno tako klaverna. Če pogledamo okrog po vsem svetu, vidimo isto sliko. Obsežnost časopisja je merilo življenskih pogojev vsake skupine. Tudi tukaj se zrcali moč časopisja. Pri nas med Slovenci smo imeli precej časopisja (če izvzamemo naučno časopisje), toda to časopisje je bilo skoraj izključno kontrolirano po reakciji. Razumljivo je, da je tudi pisalo v prid iste. Posledica je bila, da je bilo naše politično delovanje usmerjeno tako, kakor je bilo v prid reakciji. Delovno ljudstvo je bilo vedno prikrajšano. To je šlo tako dolgo dokler ni končno prišlo ljudstvo v obup in je bilo prisiljeno pretrgati z stari in začeti novo življenje. To je bila zelo velika cena, ki jo je ljudstvo plačalo, ker se ni bolj zanimalo za svoje lastno delavsko časopisje, ki bi ga vodilo po pravi poti.

Da negrem predaleč naj navedem samo slučaj današnjih dni, kot dokaz, kako slabo reakcionarno časopisje spelje narod na napačna pota.

Vsi vemo kako je tisto naše časopisje, ki je imelo prej vso besedo v naši javnosti prigovarjalo našemu narodu in urgiralo naj se podvrže komandi Mihajloviča. Isto časopisje je pisalo tudi kako bo Mihajlovič pripeljal na dan veliko armado kadar pridejo zavezniki v Jugoslavijo. Sedaj ko so zavezniki prišli, pa jo je Mihajlovič popihal čez drn in strn. Na kakšnem stališču bi bil danes naš narod, da je zopet poslušal to časopisje? Ali bi bežal z Mihajlovičem, ali bi pa nosil posledice. Toda topot je bil narod že preveč pritisnjen k steni, da ni poslušal stare voditelje. Danes je jasno, da je bilo delavsko časopisje edino ki je

narodu govorilo resnico od samega začetka.

Če to vse premislimo potem se moramo vprašati: "Ali je podpiranje delavskega časopisa res tako breme?" Brema je seveda, ali to breme kot vidimo se bogato izplača. Nekaj žalostnega je, ko prime človek v roke delavski časopis, pa je tako mala stvarca komaj štiri strani. Medtem ko izhaja reakcionarno časopisje v tako velikosti, da ima človek kaj prijeti v roke. Ali ne mislite, da je prišel čas, da se delavci zganemo in si zgradimo tako časopisje da bo odgovarjalo našim potrebam? Jaz sem trdno prepričan, da ko pride dan, da bomo delavci imeli tako časopisje kot drugi, takrat bo tudi življenski položaj delavcev takšen kot je drugih.

Delavsko časopisje danes života, ker živeti ne more. Varčuje se in stiska na vse strani. Tam kjer bi morali delati najmanj trije, delami sam. Pod takimi razmerami ni čudnega če dobimo tehnične napake, katere so neizogibne v tem oziru. Narodniki bi morali vzeti v obzir stališče lista in vrednost njegove vloge za delavske in narodne interese, pa ko se jim pripeti da je napaka bodisi pri pošiljanju lista ali kako drugače, pisati na uredništvo tudi večkrat če je potrebno, da se napaka popravi. S tem bi pomagali uredništvu in samim sebi.

Dobre volje pri uredništvu gotovo ne manjka ali so pač razmere take in posebno kakor je omenjeno da tam kjer je dela za tri, delami en sam. Vse preveč je takih, ki pravijo, list bom kar pustil, ker mi ne prihaja redno ali kar si že bodi. Da — list je lahko pustiti, toda zapomni si, da si pustil svojega najboljšega prijatelja. Nihče se toliko ne poganja za tvoje pravice, kot dober delavski časopis. Moramo pač videti razliko med napakami, ki so vsiljene po razmerah in napakami, ki so storjene nalašč z namenom, da se koga spelje na krivo pot. Naš list Edinost je v kratki dobi svojega obstoja pokazal, da vodi narod po pravi poti. Svetovni dogodki so vedno dali listu prav.

Postavimo ga v prihodnji kampanji na trdno podlago! Pozdrav vsem čitateljem Edinosti.

F. Sodéc.

MESTNE VOLITVE V TIMMINSU

Timmins — Kakor pri prejšnjih vsakoletnih volitvah za mestne odbore, tako tudi v sedanji volilni kampanji je že precejšnje število kandidatov za razne položaje. Nekateri od njih sami potom lokalnih časopisov oglašajo, da žele kandidirati, druge podpirajo razne organizacije, društva in grupe meščanov.

Mi kar nas je slovanske narodnosti odločili smo, da postavimo enega našega kandidata, da za njega agitiramo in glasujemo, nam vsem dobro poznanega in naprednega delavca Mike Karol. V kampanji lanskega leta mi smo za njega delovali in le za nekoliko glasov da ni bil izvoljen. Da smo bili malo bolj aktivni tedaj, prav gotovo bi bil izvoljen. To nam daje dovolj izkušstva da v sedanji kampanji bolj aktivno nastopimo in vsi skupno delujemo na tem, da bodejo vsi glasovali in uverjeni bodimo, da bode Mike Karol izvoljen. Z njegovo izvolitvijo imeli bode moč enega od najboljših in najsposobnejših mestnih odbornikov v Timminsu.

Volitve se vršijo dne 14. decembra, in čas za registracijo za volitve je do 5. decembra. Ako do tedaj ni vaše ime na volilni listi, morate pronajti in zahtevati da se vaše ime vpiše v listo. Odbor kateri deluje za izvolitev Mike Karol, ima svoje prostore na 104—Fifth Ave, pri Tony in Margaret Slak. Tam se lahko informirate in vidite na volilni listi, dali je vaše ime zapisano ali ne. Ako niste na listi zaprosite ta odbor in on bode

sam izposloval, da se vas vpiše. Če vam ni mogoče priti osebno, pokličite na telefon št. 1934, in bode obveščeni ravno tako.

Mislim, da ni potrebno o Mike Karol-u pisati nobenih posebnih reklam, ker je vam vsem dobro znan, zatoraj delujemo vsi skupno, da bode izvoljen, ter s tem dobimo v mestni odbor človeka na katerega se bo mogoče obrniti vsaki čas in to v svojem maternem jeziku.

Ni pa dovolj samo da glasujemo za Mike Karol, ampak je potrebno da tudi druge pridobimo da glasujejo za njega, da agitiramo za njegovo izvolitev ne samo med našim narodom, temveč pri vseh katerimi imajo pravico voliti. Ako hočemo da bode Mike Karol izvoljen, tedaj treba da vsi glasujemo samo za njega in ne za nobenega od drugih kandidatov, ker ako glasujemo za vse kolikor jih treba, tedaj s tem drugim glasom dajete glas drugemu kandidatu za katerega recimo delujemo druge narodnosti in potem takem on dobi več glasov kakor Mike. Zatorej ako hočemo, da bode moč enega našega in dobrega predstavnika v mestnem odboru, delujmo in glasujmo samo za Mike Karola in nebenega drugega, če bode tako delovali in glasovali bodimo sigurni da bo Mike izvoljen.

Ne pozabite, volilni prostor na 104-5th Ave., telefon št. 1934. Pridite ali pozovite na telefon, da se prepričate če je vaše ime na volilni listi. Ako ni odbor bode uredil stvar za vas.

Poročevalec.

Prvi koncert Zveze Kanadskih Slovencev v Oshawi

OSHAWA, ONT. — Dne 16. Decembra v soboto zvečer ob 8. uri priredi odsek Zveze Kanadskih Slovencev prvi koncert v Oshawi v Slovaški Hali 470 Ritson Road South.

Za koncert bodo igrali Tamburaši iz Toronta za ples pa bodo pomagali rojaki iz Oshawe. Koncert bo trajal 2. uri in ostali 2 uri pa bosta porabljeni za ples. Ves dobiček je namenjen za naš trpeči narod v rojstni domovini. Udeležba se obeta v obilnem številu iz Oshawe od Slovaškega in Ukrajinskega Naroda.

Ker je to prva Prirediteljska družba v Oshawi, vljudno vabimo tudi Slovence iz Toronta in okolice ter ostale Slovane da se udeležijo napolniti halo v čim večjem številu.

Na programu bodo tamburaši igrali in peli v največji meri Slovenske melodije in pesmi, in to Slovenske, Hrvaške, Srbske, Slovaške, Češke, Ukrajinske in Ruske. Na ta program smo povabili za govornika iz Toronta Urednika Edinosti George Matešiča. Drugi govornik bo tudi G. Nežnik iz Oshawe.

Po programu bo za naše rojake iz okolice malo domače zabave pri enem Slovenskem rojaku v Oshawi.

TOREJ NE POZABITE 16. DECEMBRA V SOBOTO ZVEČER.

V. F. RUČIGAJ.

DOPIS IZ HAGERSVILLE

Hagersville. — Cenjeno uredništvo Edinosti. Tu vam prilagam štiri dolarje v pisnu in vas prosim, da nama še za naprej pošiljate list, kateri se nama dopade, ki prinaša novice iz raznih krajev.

Naslednjih par vrstic želim napisati za namenom, da se tudi od tukaj oglasimo. In če bo prostor dopuščal vas prosim priobčite.

Tukaj v Hagersville sva sama z možem in z enim sinčkom. Drukih Slovencev ni tukaj. Mesto šteje kakih dva tisoč duš, po večini prav dobri ljudje. Še danes se spominjam, ko sem prišla iz starega kraja v to mesto, kako so bili prijazni in obzalovali, ko nisem znala govoriti angleško. Počasi sem se pa lahko rečem dobro privadila med njimi in prav posebno v moji bolezn.

Neki naš pregovor pravi: "da ni lepšega na svetu, kakor zdravje". Ko je človek zdrav, lahko prenese težkote v življenju ali pa pri delu. Toda ko je v hiši nezgoda, potem šele se spomni na svoje in domače ljudi. Moram pa priznati, da se midva nimava kaj pritožiti. Ko sem bila bolna, priškokili so nama v pomoč tukajšnji sosedi. Tuje žene so

VAŽNO NAZNAILO ZA TORONTO

Napraša se vse tiste, kateri imajo za razprodajo tikete "Jugoslovanskega Koncerta" ki se prirejuje za 9 decembra v Massey Hall, da iste, kolikor jih ne bo razprodanih, vrnejo zato poverjenemu odboru, najkasneje do 7 dec.

Tikete naj vsaki prinese v Dvorano na 386 Ontario St., to je v sredo ali četrtek večer, med 8 do 10 ure. Prosimo da si vsaki to zapomni, ne kasneje do 7 decembra.

Odbor.

POPRAVEK

V prejšnjem izstihu lista je prišlo do pomote in sicer pri imenu Mr. Lapajne iz Detroita, namreč v oklepaju, da ni še dal, denarno vsoto. To pripombo je naredil dopisnik Frank Modic v kopiji svojega dopisa, kar je pomenilo samo za njega in ne za javnost. Omenjeni je denarno vsoto že izročil Franku Modicu, katerega pa naprošamo, da nam oprosti zaradi pomote, ured.

Odbor.

Veliki Jugoslovanski Koncert u Torontu

MESTNI ODBOR SVETA KANADSKIH JUŽNIH SLOVANOV PRIREDI VELIKI KONCERT V SOBOTO DNE 9 DECEMBRA V MASSEY MALL V TORONTO. PRIČETEK OB 8 URI ZVEČER.

VZPORED:

Nastopi Tamburaški Zbor in skupina plesalcev "Sloga" iz Pittsburgha. Poleg tega nastopi Slovensko Pevsko Društvo "Zvon" in Macedonsko Pevsko Društvo. Solisti na violino in v spevu.

Vstopnice so v predprodaji pri članih in članicah Sveta in jim je cena en dolar po osebi.

Čisti dohodek velikega in prvega tako bogatega programa jugoslovanov v Torontu, je namenjen za pomoč našemu trpečemu narodu v stari domovini. Zato vljudno vabimo vse Slovence in Slovenke, Hrvate in Srbe ter druge Slovane, da se udeležijo to večer velikega koncerta bratske enotnosti in narodne zavesti pomagati narodom Jugoslavije za popolno osvobodjenje.

Odbor:

Zahvala odkod, komu in zakaj

Kirkland Lake — Po izgledu poročila o uspehu v kampanji za zbiranje pomoči siromašnemu narodu v Jugoslaviji moramo reči, da za tako malo naselbino kot je Kirkland Lake, je vsa stvar kar dobro uspela. Nemoremo reči da je ravno sto odstotno, ali za današnje razmere je prav zadovoljivo. Po malem še vedno prihajajo denarni prispevki in tudi roba se še vedno donaja, tako da ko se bo ta dočital, se bo že zbiral peti tisočak v denarni sklad, in tretja tona v sklad gotovega materiala.

Zato je naša dolžnost, da se potom časopisja še enkrat v imenu naših siromakov v stari domovini, kateri bodo deležni teh darov prav srčno zahvalimo. Javno zahvalo smo dolžni vsem, kateri so doprinesli največji, pa tudi najmanjši dar, domovini na oltar.

Ne bilo bi umestno da tukaj prezremo ter da se nebi zahvalili tukajšnjemu trgovcu Joe Segina, in njegovi

obitelji za neumorno delo, pred vsem pa za brezplačne prostore za zbiranje in pakiranje robe, povrh tega je pa tudi priložil največji denarni prispevek, navrgel na vse to pa še 300 funtov slanine, katera je z ostalo robo že odposlana v pristanišče.

Dalje gre zahvala članom lokalnega Veča, odseka H. B. Z. št. 648, in odseka Zveze Kanadskih Slovencev za marljivo in vestno poslovanje in delo okrog pakiranja robe. V resnici nekateri žrtvoje ves prosti čas v to svrhu. Ne bom navajal posameznih imen, da nebi bili užaljeni oni kateri so bili malo, ali pa prav nič udeleženi pri tem humanitarnem poslu.

Pred vsem pa gre zahvala in priznanje članicam kluba združenih Jugoslovanskih žena, v katerem so vključene Hrvatske, Srbske in v precejšnjem številu tudi Slovenske žene. Te članice so posebno v teku zadnjega meseca zbiranja bile čezmerno zaposlene. Kar so čez

NAJLEPŠA ZAHVALA ZA POMOČ

Timmins — Kot je že skoraj vsem znano, o velikem gozdnem požaru, kateri je nepričakovano uničil naselbino Pascalis, Que.

Zato nas veže velika dolžnost, da se zahvalimo vsem našim sobratom in sestram za tako veliko nepričakovano pomoč.

V prvo se moramo zahvaliti našim Slovencem iz Perrona, Joe Prus, Rudolf Kordiš, Nick Horvat in Jack Praznik, ki so nam bili v prvo pomoč in so bili tudi pripravljeni gasiti ako bi to bilo mogoče.

Prav lepa hvala družini J. Kebe, gi so odprli vrata ob 3 uri po polnoči moji ženi z dvema otrokoma in hčerko Jankovič-ovo. Prav lepa hvala družini E. Lovšin, najlepša hvala družini A. Kovač, za vso postrežbo in stanovanje.

Zelo nas je presenetila novica, ko je Joe Prus, predsednik društvenega odseka št. 8, V. P. Z. Bled, pisal in prosil za pomoč pogorelcem. Nato je gl. Urad V. P. Z. Bled razposlal nabiralne pole na vse odseke, ki so lepo vsoto darovali. Prejeli smo: Odsek št. 1, Kirkland Lake

\$61.00, odsek št. 2 Val D'Or \$39.33, odsek št. 6 Vancouver \$5.50, odsek št. 7 Port Arthur \$28.50, odsek št. 8, Pascalis-Perron \$15.00, odsek št. 13, Hamilton \$4.00, odsek št. 14, Kirkland Lake \$4.00, odsek št. 11 Toronto \$20.00, odsek št. 3 Timmins \$38.25, odsek Sudbury \$9.50, in odsek Malartic \$19.00. Osebnimi darovali družina J. Ambrožič \$15.00 in F. Andoljšek \$10.00 v Kirkland Lake, John Mate \$20.00 v Timmins-u.

Prav prisrčna zahvala, vsem tistim, kateri so sprejeli nabiralne pole in prosili za pomoč pogorelcem.

Prav prisrčna hvala vsem darovalcem. Izguba naša je velika, toda upanje naše je se večje, ako bode zdravje nam služilo, priskočili bomo vsakemu na pomoč iz srca. Kjer hudo je kadar človeka nesreča doleti.

Prav lepa hvala družini Prijatelj v South Porcupine za prav veliko pomoč.

Torej še enkrat vsem skupaj najlepša in iskrena hvala, najlepši pozdrav vsem čitateljem in listu Edinosti pa velik uspeh. Družina Frank Zobetz.

VABILO NA KONCERT IN IGRO

Val D'Or — Cenjeno uredništvo "Edinosti"!

Prosim vas g. urednik, ako je vam mogoče priobčiti ta dopis v vašem listu.

Tem potom naznanjam širši javnosti, da smo v Val D'Or-u me žene že leta 1940 se imenuje "Jugoslovanske Sestre". Od tega društva ustanovile društvo, katero se ne sliši dosti, ker ga premalo oglašujemo, pa nič zato, naše zabave so vedno dobro obiskane in na katerih naredimo precej dober finančni uspeh.

Članic nas je samo dvajset. Lahko bi nas bilo večje število, če bi se malo Jugoslov. ženske pobrigale, da bi pristopile k temu dobrodelnemu društvu in tako bi tudi društvo bolj napredovalo.

Naše društvo dela za v pomoč Jugoslovanskim otrokom. Ko se je zbiralo za Jugoslavijo, smo darovale \$200.00 v obleki in gotovini in mislim, da je to lepa vsota za tako malo društvo.

Ker je pa za pomoč domovini pot odprta in ker je naša blagajna skoraj prazna, smo na zadnji seji sklenile, da več kot dvakrat v letu priredimo zabavo ter se dogovorile, da priredimo 10 decembra v Finski dvorani na 4th Ave. "Miklavžev Večer z Koncertom", na katerem bo nastopala Jug. mladina. Na programu je precej lepih točk, kakor na primer "Strah" (kratka igra), "V šoli" (kratka igra), "Posneta smetana" (kratka igra), "Živa Jug. zastava" (ples), "Kmečki valček" (ples), "Peterčkove poslednje sanje" (dolga igra), "Deklamacije, zapela in še dosti drugih točk.

Bo Jug. mladina par pesmi mih zvečer ker, zaradi mladosti. Začetek je točno ob sedmih zvečer ker, zaradi mladosti.

dine nemoremo prepozno začetki z programom, prosim zato vse kateri želite priti na ta koncert in Miklavžev večer, da ste točni, kjer vsake točke vam bo žal, ako bi zamudili. Torej še enkrat začetek točno ob 7 uri zvečer.

Vabimo torej tudi vse Jugoslovane v Malarticu, da nas posetijo v kar največjem številu in pripeljite seboj svoje otroke, da bodo videli starokrajnega miklavža, angele in parkelne. Torej Malartic na svidenje desetega decembra.

Tudi na Perron-u je par Jugoslovanov in tudi vas vabimo. Bilo bi zelo lepo da pridete, nebo vam žal.

Ker bo sv. Miklavž dajal darila, naj vsaki kateri želi, da njegov otrok ali drugi, dobi darilo, naj ga pošlje na naslov: Mary Jamic (pogleg Finske dvorane) Barica Primc, Lamague in Mary Peček Val D'Or. Lahko pa tudi se prinese v Finsko dvorano v nedeljo 10. decembra od druge ure popoldan naprej, dvorana bo odprta in članica bo tam, katera jih bo prevzemala. Zato prosim vas roditelje za vašo pomočjo, bomo naredili otrokom veliko veselje.

Tega večera otroci ne bodo tako hitro pozabili in tudi odrasli ne.

Vstopnina prostovoljni prispevek.

Ko bodo miklavž in njegova družina odšli v druga mesta in vasi, bomo pa mi ostali, imeli prosto zabavo s plesom.

Okrepčila se bo tudi dobilo.

Čisti dobiček gre otrokom v našo staro in slavno domovino. Da mi tu, pomagamo onim tam, uničiti fašizem.

Vabi vse Jugoslovane in ostale Slovane, društvo "Jugoslovanske Sestre". T. Lovšin, tajnika.

dan nabrale to so zvečer urejevale, odpravljale na odrejena mesta, šivale, zlagale, delale načrte za naslednji dan, i. t. d. Kdor ima le malo vpogleda v tako delo, in kdor ima le malo izkušnje v tem, mora priznati, da pritiskati na kljuke hišnih vrat, trkati na dazežljivo in usmiljena srca ni še tako teško, ampak na takem potu človek naleti tudi na zakrnjena, po domače bi človek rekel, bukova srca: — Na žalost kot so poročala na seji dotične članice, niso kaj posebnega naletele pri tujih narodih, ako že niso bili pripravljeno dati vsaj majhen dar, so jih pa vljudno odslovili kot se olikanemu človeku pripada, ali v tem se je pokazala izredna izjema od par ljudi kateri se pristejajo da so naši, za kar mora vsak pošten in odkrit Slovenec, ali Slovan dvomiti da so: — ako jih človek sodi po njihovih dejanjih. Pokazati brutalno surovost napram osebam katere mogoče zbirajo miloščno za njegovega lastnega brata, sestro, očeta, mater, sorodnika, znanca, prijatelja i. t. d. pa da ni eden od njegovih bližnjih ne bi bil deležen tega, moral bi znati, da nekdo iz našega juga gotovo v silo in potrebi, se bo rešil z njegovim darom golote, mraza in gladi. No, kaj takega more napraviti samo pokvarjen tip, ali kvisljiv svojega naroda. Ko so pa na vprašanje omenjenih članice navedle njihova imena, ni bil nihče razočaran, in tudi rojaki po sosednih naselbinah jih lahko spoznajo brez da se jih imenuje. Saj tudi sveto pismo pravi da: **Po njihovem delu jih boste spoznali.** Mogoče da še pride čas, in morda v kratkem, ko bodo tudi ti zgubljeni spoznali svojo zmoto in zablodo, ter obžalovali njihove pregrehe povzročene napram svojem lastnem narodu. **Mogoče** pa bo to storiti samo onim, kateri posedujejo vsaj se iskrico človeškega čuta **SRAMU**, in pa čuta, svojega narodnega ponosa.

Pri vseh takih zadevah je glavno, da človek rabi svoj lasten razum, in da presoja po svojem lastnem prepričanju. Kdor pa sledi na slepo hipnozno fanatičnega norca, ta tudi ne bo prišel do pravega in zaželjenega konca. Zato je želja in upanje, da bodo tudi ti, ki se še imenujejo da so naši in znajo še malo misliti z svojimi možgani, ali so bili nevede zapeljani, da bi tudi oni spoznali od katere strani vstaja svit vshajajoče zarje našemu narodu. Želja in upanje je, da bi tudi vsi tu mišljeni kaj skoro prepoznali neslišen glas, nas vse budeč, ki narašča v jak močan, a nam pravi: **SLOVAN NA DAN.** Še bolj pomembna pa je ona (Aškerčeva); **MI VSTAJEMO, IN VAS JE STRAH! ZAKAJ TAKO HRUMITE? SLOVANA SE BOJITE?**

Toraj naj gre zahvala tudi za zlo, saj za poskus razdiranja se je vse zaobrnilo, baš nasprotno z tem, da se je narod združil, in je edinstven bolj kot kdaj koli prej.

Pozdrav, Smrt fašizmu pa tudi naj pride od katere koli strani.

Tajnik lokalnega SVETA Z. P. N. S. J.

Matija Otoničar.

Društveno naznanilo

Port Arthur — Vljudno se vabi vse Slovence, Hrvate in Srbe na plesno zabavo, katero priredi odsek V. P. Z. Bled, št. 7 v Port Arthur-u dne 23 decembra v Hrvaškem Domu na 227 Pearl St. Pričetek ob 8 uri zvečer.

Tiketi z zrebanjem so v razprodaji, preskrbite si pravočasno vstopnico!

Opozorilo članom omenjenega odseka kateri se nahajajo izven mesta z razprodajo tiketov, da iste povrnejo pred 23-tim decembrom. Dalje se naznanja članstvu imenovega odseka, da se v mesecu decembru obdržava letna društvena seja, in se želi, da bi bilo na isti kar največ mogoče članstva skupaj.

E. Troha, tajnik.

Iz francoščine prevedla K. N.

"Ali ne vidiš, da je to plen, lep plen? Če si ga bomo privoščili sami, ga bodo uživali v hotelu Colon. Zdaj pričakujemo navodil naših tovarišev."

Moreno ni odgovoril. Vnovič je pogledal ujetnice. V tem velikem in ponosnem mladeniču, enem najpogumnejših letalcev republikanske armade, se je v tistem trenutku zganil tisti viteški čut, ki ga občuti sleherni normalni možki ob pogledu na trpeče bitje, ki si ne more samo pomagati. Ta mladi letalec je že šestokrat smrtni v oč, toda stresel se je ob misli, kaj se utegne diti s temi sirotami.

"V hotelu Colon?" je pomislil.

Poznal je ta hotel še iz časov, ko še ni divjala vojna. Bil je eden najboljših hotelov v Barceloni, udoben, razkošen in z izvrstno postrežbo. Zdaj je bil zabavišče za vojake. In kakšno zabavišče!

Tja torej bodo odpeljali te uboge ženske... razen, če ne bodo že prej postale žrtve kakšne pijane tolpe. Zasmilile so se mu v dno srca.

Toda Moreno je previdno ohranil svoje mnenje zase. Vedel je, da bi v takšnem primeru kritika utegnila stati glavo.

"Torej dobro zabavo," je dejal straži.

"Bodi brez skrbi," se je pomenljivo zarežal miličnik in pomežiknil.

Zamišljen je Moreno hotel oditi domov, v smeri proti severni železniški postaji. Toda reki bi, da ga ni neka skrivna sila zadrževala, da se ni oddaljil od cerkve ujetnicami. Vnovič je ustavil in jih opazoval. In nekakšen občutek groze ga je spreletaval, če se je spomnil na vojakeve besede.

"Uboge ženske!" je še enkrat pomislil.

Ogledujoč te blede, objokane ženske, so se Morenove oči na lepem ustavile na drobnem obrazku mlade, ljube deklice. Ta obraz bi očaral sleherne moške oči, tako čudovito mil je bil.

Dekle je stalo čisto samo ob nekem prizidku in tih jokalo. Bilo je videti, da nikogar ne pozna.

Dvignila je glavo, morda zato, da bi videla, ali ne bo od nikjer pomoči, ali pa zato, da bi videla, kaj se godi okrog nje. Tedaj si jo je lahko Moreno natančneje ogledal.

Zarko špansko sonce je metalo svoje žarke na njeno drobno glavico, skoraj predrobno pod težo zlatorumenih las. Morenu se je zdela kakor glava angela. Na nobeni sliki Matere božje ni videl čistjšega ovala, ne večjih, globljih oči. Te oči so bile sinje, tiste temne sinjine neba po dežju, tako redke pri temnolasih Špankah. Ta barva, morda še temnejša zaradi bledice drobnega obraza, je podčrtala čudovito belino kože. Plave kodre, zdaj zmedene v mehkih valovih po nežnem tilniku, je imela počesane z visokega valnega čela. Usta je imela majhna in sočna; ob bledici obraza se zdela kakor zrela češnja ali komaj razcvetel rožni popek.

Ne vedoč zakaj, se je Moreno kakor prikovan ustavil in ni odmaknil pogleda od neznanke. Začutil je, kakor ga spreletel nov sladak in neznan občutek.

Na lepem se mu je zazdelo, da ga nekdo opazuje. Hitro je odšel proti sredini trga. Ustavil se je pri neki trafiki in si kupil velik časopis. Razgrnil je pred seboj El Corriere del Popolo in se živžgajočo neko špansko pepko na videz zatopil v branje. Toda izza debelih napisov na prvi strani lista so strmele vanj velike neznanekine oči.

Od časa do časa je pogledoval na drugi konec trga, kjer se je zbirala množica radovednežev okrog vojakov, ki so na hitro postavljali oltar iz lesa, nedvomno oltar za današnjih dve sto porok.

Tisti trenutek se je v Morenu nekaj zganilo. Presnila ga je nenavadna, skoraj romantična misel. Kdo va kaj se utegne roditi v možganih mladega moža, dober dan pred morebitno smrtjo in vajenega gledati samo stranske, krvave prizore, dan pred morebitno smrtjo?

Počasi je zganil časopis in se napotil k cerkvi. Videč, da se straža ne meni za ujetnice, je poiskal z očmi mlado, lepo neznancko. Še zmerom je stala ob zidu in upirala oči v tla.

Ogledal se je naokrog in videč, da ni nevarnosti, je stopil k njej. Srce mu je divje utripalo, ko ji je zašepetal: "Seniorita, ne bojte se. Skušal vas bom spraviti od tod!"

Velike sinje oči, rosne od solz, so ga zaupno pogledale:

"O, Bog naj vas blagoslovi," je zajecjajala. "Kaj naj storim?"

Upanje se vrnilo v to dekle; pri dvajsetih letih ne moremo misliti na smrt drugače kakor z odporom.

Upanje se vrnilo v to dekle; pri dvajsetih letih ne moremo misliti na smrt drugače kakor z odporom.

Upanje se vrnilo v to dekle; pri dvajsetih letih ne moremo misliti na smrt drugače kakor z odporom.

Upanje se vrnilo v to dekle; pri dvajsetih letih ne moremo misliti na smrt drugače kakor z odporom.

Upanje se vrnilo v to dekle; pri dvajsetih letih ne moremo misliti na smrt drugače kakor z odporom.

Upanje se vrnilo v to dekle; pri dvajsetih letih ne moremo misliti na smrt drugače kakor z odporom.

Upanje se vrnilo v to dekle; pri dvajsetih letih ne moremo misliti na smrt drugače kakor z odporom.

Upanje se vrnilo v to dekle; pri dvajsetih letih ne moremo misliti na smrt drugače kakor z odporom.

Upanje se vrnilo v to dekle; pri dvajsetih letih ne moremo misliti na smrt drugače kakor z odporom.

Upanje se vrnilo v to dekle; pri dvajsetih letih ne moremo misliti na smrt drugače kakor z odporom.